

Сталий розвиток в системі сучасного розвитку регіонів: теорія та практика

Н. В. БІБІК

Харківська національна академія міського господарства

Розвиток світової економіки та глобалізаційні процеси що відбуваються в світі свідчать, що центральною рушійною силою будь-якої національної системи стають її регіони. Розвиток світової економіки та глобалізаційні процеси що відбуваються в світі свідчать, що центральною рушійною силою будь-якої національної системи стають її регіони.

В умовах світової кризи, нестабільності валюти, зростання безробіття, зупинення виробництва питання сталого розвитку не стоїть на повісті дня. Однак, враховуючи розмірами території Україна, кількість областей, нерівномірність розташування продуктивних сил в державі впровадження стратегії сталого розвитку могло б стати вирішальним чинником в стабілізації ситуації в країні і, що більш важливіше, синхронізувати розвиток областей в подальшому.

Проблемні аспекти, що виникають в процесі формування напрямів регіонального розвитку, обумовлені широким спектром питань, які виникають в екологічній, економічній та соціальній сферах, і вирішення яких орієнтоване на забезпечення сталого розвитку регіонів України.

Ураховуючи міжнародний досвід та існуючі теоретико-методичні підходи, більшість вітчизняних вчених і дослідників-практиків розглядають сталий розвиток через призму єдності економічного, екологічного й соціального аспектів життєдіяльності людини.

Зважаючи вищезазначене, на думку автора основними характеристиками сталого розвитку є:

- забезпечення рівності прав на розвиток, як на сучасному етапі; так і в майбутньому, включаючи потреби майбутніх поколінь;
- необхідність розробки програм розвитку з використанням перспективного підходу;

- розробка програм та моделей розвитку на основі використання системного підходу;
- встановлення важливості зв'язків сталого розвитку на всіх рівнях – від локального до міжнародного;
- визначення ролі кожної людини у вирішенні проблем забезпечення сталості розвитку.

Враховуючи актуальність питання сталого розвитку та впровадження його в систему регіонального управління в Україні була прийнята Постанова Верховної Ради України «Про Концепцію сталого розвитку населених пунктів».

Однак, впровадження засад Концепції в практичну діяльність відбувається в Україні достатньо повільно. Так, у Харківській області Стратегію сталого розвитку Харківської області було затверджено через 12 років після прийняття Концепції, стратегія сталого розвитку міста планується до прийняття. Проте, окремі місцевих органів влади практику впровадження стратегій сталого розвитку в Україні наразі впроваджують в рамках грантових проектів Європейського Союзу.

Найкращим прикладом може бути проект TACIS «Сталий місцевий розвиток», що реалізовувався протягом чотирьох років в чотирьох пілотних містах з 2006 по 2010 рік. Метою проекту було визначено як підвищення якості життя громади, створення умов для доступності та стабільності життєво важливих послуг населенню у відібраних територіях та підготовка для забезпечення сталого розвитку території. В рамках реалізації проекту були прийняті стратегії сталого розвитку міста та профінансовані етапи реалізації стратегії. За результатами реалізації проекту була сформована модель сталого місцевого розвитку.

Запропонована модель включає наступні складові: визначення місцевих учасників та мобілізація їхніх зусиль; заходи, що забезпечують можливість вдосконалення якості муніципальних послуг; реалізація конкретних заходів, спрямованих на початок процесу сталого місцевого

розвитку; удосконалення місцевих систем підготовки фахівців; заходи, що впроваджуються на державному рівні з метою створення сприятливих умов для місцевого розвитку.